



KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik X. št. 39-40

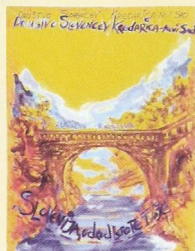
E-mail: kredarica@teamnet.rs

Novi Sad, julij-december 2010

KONCERT SLOVENSkih PESMI IN POEZIJE ŽE SEDMIČ

V petek, 19. novembra 2010, je bil, že sedmi po vrsti, Koncert slovenskih pesmi in poezije v prečudoviti dvorani židovske občine, v novosadski sinagogi.

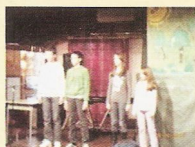
in Marijanom Karabegovićem, skupaj je bilo v začetku osem pevcev. Zbor deluje skoraj profesionalno z rednimi pevsкими vajami in nastopa tudi izven okvira slovenskih društev v Srbiji. Imel je nastope družbenega, nacionalnega in duhovnega značaja. Ob deseti obletnici je izdal svojo zgoščenko - drugo po vrsti. Glasbene temelje sta postavila



**IV. BIENALNA RAZSTAVA
SLOVENIJA OD KOD
LEPOTE TVOJE**
str.5



**INTERVJU: MARIJANA
GREGL-BIKAR, JASNA, slikarka**
str. 7



POLETNA ŠOLA V SLOVENIJI
str. 9



**GOSTOVANJE LPZ MEDVODE V
NOVEM SADU**
str. 14



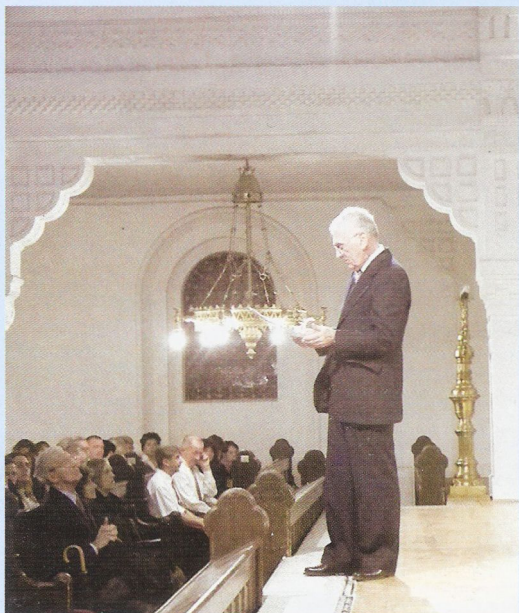
KMPZ Kredarica

Letos je prireditev imela jubilej, saj je KMPZ Kredarica praznoval deseto obletnico obstoja. Tako je v prazničnem vzdušju, v osrednjem delu prireditve, zbor prikazal svoje pevsko znanje skozi svoje desetletno obdobje delovanja, ko je nastopal v matičnem društvu in Novem Sadu ter gostoval po Srbiji in Sloveniji.

Vse prisotne goste, publiko in nastopajoče je pozdravil Albert Kužner, naš dolgoletni član, predsednik, član IO ter čestital in se zahvalil vsem pevcem. Predstavil je tudi zgodovino zbora.

Zbor je namreč ustanovilo DS Kredarica iz Novega Sada pred desetimi leti na pobudo Katje Huzjan, skupaj z Ljiljom in Mirkom Pavlič ter pevci Antonijom Molnar, Desanko Poslon, Borutom Pavličem, Ernestom Pipanom

prva dirigenta, magister Bogdan Đaković in magister Fedor Prodanov.



KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE ŽE SEDMIČ

Prvi javni nastop je zbor imel 2. decembra leta 2000 v mestni hiši občine Novi Sad pod vodstvom magistra Đakovića. Novo svežino in polet je prinesla Suzana Gros od leta 2001. Do danes je zbor pod njenim vodenjem dosegel potrditev z veliko nastopi v Srbiji in Sloveniji z bogatim in pestrim repertoarjem. V zboru uspešno deluje moška skupina pod vodstvom magistra Boruta Pavliča, kot kvartet je tudi nastopala na festival BEMUS v Beogradu.

Zbor s svojim bogatim repertoarjem plemeniti predvsem na tem prostoru slovensko kulturno dediščino in jo tudi seznanja z okoljem, ki ga okroža. Zbor je posnel dve zgoščenki, repertoar druge smo poslušali na koncertu.

Albert Kužner je dodal, da je glasba že od nekdaj povezovala oba naroda Slovenije in Srbije na najvišjem nivoju, saj je znani slovenski skladatelj Davorin Jenko uglasbil srbsko državno himno BOŽE PRAVDE, besedilo Jovana Popovića, ustanovitelja srbskega ljudskega gledališča.

Koncert je potekal v tradicionalnem duhu slovenskih pesmi, obogatjenih z duhovno, ljubezensko in vinsko tematiko.

Koncert je odprl KMPZ Kredarica pod vodstvom zborovodkinje Suzane Gros Marković ter s klavirsko spremljavo Jožefa Riterja z naslednjimi duhovnimi kompozicijami, ki jih pogosto poje na mašah v Novem Sadu in Beogradu ter Sloveniji: **Oče naš** (J. Leskovar), **Ave verum** (W. A. Mozart) in **Panis Angelicus** (C. Franck).



Elza Ajduković

Člani društva Slovencev Planika iz Zrenjanina so program popestrili z ljudskimi pesmimi pod vodstvom Danijele Avram in



Zbor DS Planika iz Zrenjanina

odličnih pevcev. Zapeli so: **Kje so tiste stezice** (koroška ljudska, J. Leskovar), **Na lipici zeleni** (A. Scnwab) ter **Fala** (V. Paljetak, J. Leskovar).

KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE ŽE SEDMIČ

Članice Pojoče družbe iz beograjskega Društva Sava, ki jo vodi Božica Toškić, so zapele: **Zabučale gore** (moravska narodna v slovenskem besedilu Otona Župančiča, harmonija J. Leskovar), **So tičice zbrane** (dolenjska narodna, prir. J. Gregorc) ter srbsko **Oj, Moravo** (J. Leskovar). Igralni instrumentalni ansambel, ki tudi deluje v DS Kredarica v Novem Sadu, je zaigral pod vodstvom Milana Bireša znani Avsenikovi kompoziciji: valček **Slovenija, od kod lepote svoje** ter polko **Na Golici**. Njihove živahne melodije so



Pojoča družba DS Sava Beograd



Igralni instrumentalni ansambel DS Kredarica



MP zbor DS Triglav, Subotica



Katica Ristić DS Kula, Vršac

popestrile program in vabile celo na ples.

Naša zvesta Katica Ristić iz DS Kula iz Vršca nam je zapela kar sama. Tokrat je nastopila z znano ljudsko **Gor če jezero ...** in požela velik aplavz. Tudi DS Triglav iz Subotice je nastopil s svojim mešanim pevskim zborom in zapel pod vodstvom Dijane Miškolic ter klavirsko spremljavo Kristine Mate: **Domača pesem** (A. Dvoržak, slov. besedilo J. Humer, harm J. Leskovar), **Luna sije** (F. Prešeren, J. Fleischman, J. Leskovar) ter **Beri, beri, rožmarin zeleni** (ljudska iz Nadiške doline, prir. M. Kokol).

Moška pevska skupina je slavljenču in publiku podarila nekaj znanih ljudskih podoknic, napevov s pozorno izbranimi večglasnimi priredbami moških pevcev, ki jih umetniško vodi Borut Pavlič, in sicer: **Ko so fantje proti vasi šli** (ljudska, J. Leskovar),

KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE ŽE SEDMIČ

Prišla bo spomlad (ljudska, J. Leskovar) ter **Pri farni cerkvi** (ljudska, J. Leskovar). Na zaključnem delu koncerta zbor je pod vodstvom Suzane Gros in klavirsko spremljavo Jožefa Riterja razveselil vse navzoče z bogatim glasbenim programom, tudi s svoje zgoščenke.

Nadaljeval je z izbranimi skladbami slovenskih avtorjev in dodal nekaj najbolj priljubljenih ljudskih pesmi: **Pevec** (A. Foerster), **Slovenska dežela** (B. Ipavec), **Dekle, ti mi povej** (koroška narodna, prir. V. Mirk), **Strunam** (F. Prešeren, D. Jenko), **Da sem jaz ptičica** (Oton Župančič, M. Rožanc), **Nikdar ne bom pozabil** (dolenjska, T. Habe), **Gorenjska zdravica** (gorenjska narodna, M. Hubad), **Venček ljudskih** (priredil I. Švara), **Slovenija, mati** (H. Kjuder) ter ob spremljavi igralnega ansambla in vseh ostalih nastopajočih zborov koncert zaključil z že posvojeno interno himno novosadskega društva Avsenikovo **Slovenija, od kod lepote tvoje**, ki je publiko dvignila na noge.

Koncertni program je bil prepleten z nagovori o spominih na trenutke, ki so obeležili deset let obstoja z zahvalo vsem, ki so pomagali pri delu zbora, ostalim društvom tukaj in v Sloveniji, ki so jih prisrčno gostili v svojih kulturnih programih, in zahvalo cerkvenim in državnim dostojanstvenikom, ki delujejo v Novem Sadu in Beogradu.

Ta del programa je pripravila Katja Huzjan skupaj s člani zbora. Nagovore in izbrano kratko poezijo, ki je krasila glasbeni nastop, je uvodoma zelo pestro recitirala Elza Ajduković in hkrati tudi povezovala program.

Lahko zaključimo, da je sedmi koncert slovenskih pesmi in poezije bil dobro obiskan in kot vedno smiselno organiziran s ciljem, da neguje slovenski jezik. Nastopila so društva Slovencev iz Beograda, Zrenjanina, Subotice in Vršca skupaj z domačini iz Novega Sada, z zborom, igralnim ansamblom ter moško pevsko skupino.



Moška pevška skupina

Organizatorji prireditve DS Kredarica iz Novega Sada so prisotne po koncertu tudi pogostili in nastopajočim podarili nove pesmi, ki jih je izdal KMPZ Kredarica na svoji drugi zgoščenki, ki je izšla ob deseti obletnici.



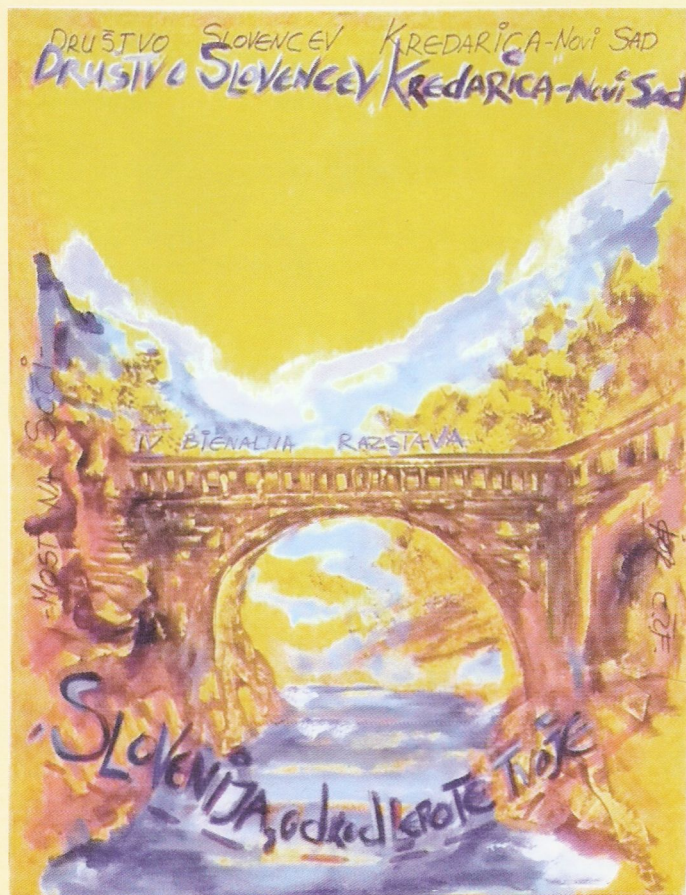
Vsi nastopajoči na koncertu

Koncert je spremljala in posnela novosadska televizijska hiša KANAL 9 in ga nekaj dni zatem predvajala v celoti v oddaji z naslovom Vsi smo enakega rodu.

Elza Ajduković
Albert Kužner

Foto: Slavomir Marković

SLOVENIJA OD KOD LEPOTE TVOJE



Društvo Slovencev Kredarica Novi Sad v okviru svojih dejavnosti posebno pozornost poudarja tudi umetniškemu delovanju naših članov.

Mnogi med njimi svoj umetniški talent iskazujejo skozi svoj poklic, a drugi se ukvarjajo z umetnostjo bolj iz hobija, a vsi skupaj so svoje stvaritve pokazali na razstavi Slovenija, od kod lepote tvoje, ki se organizira vsako drugo leto.

Letos je bila to IV. Bienalna razstava, ki je trajala od 3. do 5. decembra v avli Srbskega narodnega gledališča v Novem Sadu. Obiskovalci so lahko občudovali zanimive eksponate in razstavljena dela pa tudi primerjali delo posameznih avtorjev v obdobju med prejšnjo in tokratno razstavo.

Razstavo je otvoril Albert Kužner, samo otvoritev pa je spremljal komorni zbor DS Kredarica, nastopil je tudi Instrumentalni ansambel Kredarica.

Člani našega društva se radi izražajo na različne načine in v svojem delu poleg umetniških prvin kažejo tudi veliko talenta in ljubezni do ustvarjanja v prostem času. Kot vsa prejšnja leta so tako tudi tokrat

Dušan Vujošević, Djordje Jovičić in Albert Kužner razstavili svojo bogato zbirko znamk, ki so jo s posebno pozornostjo in vnemo zbirali in klasificirali, a letos so zbiralci izzvali posebno zanimanje s temami Planika, Od Triglava do Vardara - flora in favna v filateliji in Slovenija skozi filatelijo ter pokazali ne samo ljubezen do narave, ampak tudi smisel za okus in lepoto.

Veliko pozornosti je vzbudil tudi numizmatik Slavko Černivec s svojo zbirko starih novcev. To pot je bila zbirka bogatejša, zato so obiskovalci lahko videli kovance SFRJ od 1970-1989, SRJ od 1990-2002, kovance SRJ – BiH, CG, Makedonije, Hrvaške in Srbije, kot tudi razvoj evra in evropske monetarne unije z dodatkom novih članic od 2005.

Kot tudi prejšnja leta, je v vsej svoji lepoti bila tudi letos prikazana graverska in pečatorezniška obrt družine Zavrtnik – Albina in Ivana. Pozornost so vzbujali pokali in medalje, izdelani za različne namene, kot tudi pečati namenjeni uporabi v vsakodnevnih poslih raznih organizacij ali posameznikov.



Družina Vogrinc iz Crvenke je letošnjo razstavo okrasila s starimi urami iz prejšnjih časov. Lepota minulih časov s tik-takanjem starih mehanizmov je obiskovalce vrnila v preteklost in jih še enkrat opomnila, da se čas nikoli ne ustavlja.

Društvo Slovencev Kredarica Novi Sad redno izdaja časopis Kredarica tako da je tudi ta našel svoj prostor na razstavnih panojih. Obiskovalci so se lahko tako spoznali z razvojem časopisa in njegovih rubrik in tako spoznali delo društva, ki je nosilec pisane besede in na edinstven način neguje in širi slovenski jezik.

Poleg Biltena Kredarica, sta bili predstavljeni knjigi Marije Lovrič – Sončnica (slikanica za otroke) in Knjiga o enigmatiki Zorana Radisavljevića.

Svoje umetniške slike so razstavili Marijana Gregl-Bikar in Igor Cvejanović. V njihovih delih je prikazana barvitost in življenje, ki nas okrožata, znani motivi iz domovine, ki nam vedno vzbujajo toploto in veselje pri srcu.

Poleg umetniških slik so razstavo krasile tudi umetniške fotografije Jugoslave Dobrosavljev, Maše Cvijanović in Marjana Urekarja st.

Poseben poudarek je bil na fotografijah Marjana Urekarja st., kjer živi spomin na njegovo bogato ustvarjalnost pa tudi spomin na človeka, ki je svoje

življenje posvetil društvu, ki tudi izraža hvaležnost družini ter željo, da spomin nanj nikoli ne bi zbledel.

Jugoslava Dobrosavljev je v svojem znanem stilu razstavila fotografije, ki predstavljajo življenjske trenutke in opažanja okoli nas, a Maša Cvijanović je poleg fotografij prikazala tudi grafike - litografije.

Razstavo je s svojim delom 'Svetnice ali grešnice' ovekovečil tudi Peter T.A. Spokes (Velika Britanija). Svojo pripadnost Društvu je označil kot aktiven član, ki želi dati prispevek Društvu, ne glede na jezikovne in zemljepisne meje.

Razstavo sta olepšali tudi dve lepi risbi, ki sta ju izdelali otroci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in pokazali da, čeprav so rojeni daleč od svoje domovine, ji tudi tukaj pripadajo.

Četrta razstava Slovenija od kod lepote tvoje je bila letos bolj skromna kot doslej, ali je imela svojo vsebino in z razstavnimi eksponati pokazala, da se vztrajno delo njenih razstavljalcev kaže skozi ljubezen do domovine ali pa tudi obratno.

Organizacijo izložbe je izvedla Karmela Stanisavljević s pomočjo članov DS Kredarica.

Razstavo je posnela novosadska televizija "Kanal 9" in je prikazala v posebni televizijski oddaji za katero je podnapise prevedel Albert Kužner.

Karmela Stanisavljević

MARIJANA GREGL-BIKAR, JASNA, slikarka

Gospa Marijana Gregl-Bikar, Jasna, nam je znana kot avtorica umetniških slik. Razstavljala je na vseh štirih bienalnih razstavah *Slovenija, od kod lepote tvoje*. Bila je tudi članica zbora *Kredarica*, a za 10. obletnico obstoja DS *Kredarica* je dobila Zahvalo.

To poletje je bila v slikarskih kolonijah. Imam priložnost da vam jo predstavim.

Ali bi mi, prosim, povedali kaj o sebi?

Rojena sem v Sremskih Karlovcih kjer sem končala gimnazijo. Očeta sem izgubila takoj po rojstvu pa je samo mama skrbela zame.

Želela sam študirati arhitekturo, toda nisem mogla iti na študij v Beograd a medicina mi je bila nedostopna iz drugih razlogov, tako da sem se odločila za ekonomijo. Študiraje ekonomijo sem ugotovila da je ona temelj oziroma podloga za vse ostalo in žal mi je da se mnogi študenti na drugih fakultetah zelo malo ali pa celo nič ne učijo o njej. Mislim da je to ena «praznina» v izobraževanju za spoznavanje vsega kar se nam dogaja.

Šport je imel posebno mesto v mojem življenju. Odbojka je bila v Sr. Karlovcih takrat posebno aktualna. Bila sem član ekipe, ki je povedla karlovaški klub Partizan v I. zvezno ligo. Igrala sem 6-7 let. Bilo je veliko putovanj, zmag, porazov, vse to oplemeni in kali. To mi je zelo pomagalo da se težave v življenju lažje obvladajo. V moji družini je odbojko igrala moja mama 1938., jaz okoli 1968., a moja hčerka Doris 1998. Upam, da bo tudi kdo od mojih vnukov to nadaljeval.

Kako je potekalo Vaše delo?

Začela sam delati v trgovskem podjetju, a kmalu so odprli novo smer Organizacijskih ved na subotički Ekonomski fakulteti ki me je ravno zanimala. Tako sem poleg službe nadaljevala z učenjem. Računalniki in programiranje mi je zelo ugajalo pa sem se zanimala za to in odšla v tedaj prvi računski center v mestu. Bilo je to najlepše obdobje mojega delovnega časa. Vsi smo bili pri pionirskih poslih uporabe računalnika, nismo spraševali



za delovni čas, bili smo srečni kadar smo po napornem delu hitro dobili rezultate in tako ob službe mnoge dejavnosti v mestu: davke, zavarovanje itd. A vista varčevanje Novosadske banke je bil moj prvi posel. Lepo je spomniti se teh začetkov. Od tedaj se je vse začelo z veliko brzino spreminjati, izpopolnjevat bodisi v tehničnem bodisi v organizacijskem in izobraževalnem pogledu in sedaj smo že prišli v korak z okolico.

Osebn nisem mogla več v popolnosti spremljati tempa vsega tega razvoja. Družina je zahtevala čas zase a dan ima samo 24 ur. No ostala sem do penzije v teh vodah na drugih organizacijskih kontrolnih poslih kar je ravno tako izredno dinamično in odgovorno.

Moji dve hčerki sta odrasli in krenili svojo pot in z odhodom v penzijo se poraja prostor za mnoge aktivnosti za katere prej nisem imela časa. Eno od njih je večji angažma s slikanjem a drugo je več putovanj in druženj.

Vaše zveze s slovenstvom?

Moj oče je po poreklu Slovenec iz Štajerske, na žalost nimam znane rodbine v Sloveniji ali imam par zelo dragih prijateljev s katerimi imam zelo pristne odnose. Sloveniju od zdavnaj doživljam na izredno prijeten način in kadarkoli imam priložnost vedno želim iti tja tako da jo dobro poznam a tudi dobro razumem slovensko.

Lep dogodek v Vašem življenju?

Ko sem izvedela za delovanje *Kredarice*

sem se takoj želela vključiti v delo društva. Tako sam se 2002. godine včlanila in takoj priključila k zboru. Zelo sem bila srečna s člani zbora a posebno s pozitivno energijo in optimizmom dirigentke Suzane Gros in njenega umeća da iz nas izvleče najbolje kar se da. Živela sam za dneve vaj a pojoč v avtu se vračala domov. Poseben dogodek zame je bil naš prvi nastop v Sinagogi. Moje dotedanji obiski v Sinagogi so vedno bili po slušanje koncertov in programa eminentnih izvajalcev, a sedaj je ispadlo da jaz prva od zbora prihajam na oder (saj sem sopran), joj, še sedaj me spreleti, kakšno razburjenje je to bilo za mene.

Ker sem postala babica in sem dlje odsotna iz Novega Sada sem nehala peti v zboru in lahko rečem da ga prav pogrešam.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Bila mi je neizmerna čast ko so mi zaupali organiziranje prve razstave *Slovenija, od kod lepote tvoje* z raznimi aktivnostmi nas Slovencev v Novem Sadu. Razstava je bila v avli pred veliko dvorano Srpskega narodnega gledališča. To je bila moja prva naloga na tem polju in z nesebično pomočjo članov društva, mislim da je bilo v danih pogojih vse dobro narejeno.

Veseli me da je ta razstava postala tradicija pa bom če sem le tukaj z veseljem pomagala novim organizatorjem.

Kako ste postali slikarka?

Slikanje je zmeraj bila moja velika želja. Dokler sam hodila v službo sem znala kupiti material za slikanje, ali na žalost je vedno manjkalo časa.

Nekega dne ga je naenkrat bilo pa sam že s pripravljenim materialom krenila v izzivno avanturo slikanja. Popolna amaterka sem v tem, ali pogumno sam krenila z oljem, snegom in svetlobo. En akademski slikar je rekel da to lahko samo amaterji začnejo po najtežji poti brez zadržkov. Pozneje sem zaključila da sem zares sproščeno začela ta moj hobi a da ni bilo tako mogoče bi hitro odnehala.

Imela sem več samostojnih razstav in približno deset kolektivnih. Tema mi je v glavnem narava v Karlovcu ki so zelo navdihujoči za mnoge umetnike. Neki slikar je rekel *V Karlovcih si lahko edino pesnik, slikar ali ribič*. Sodelovala sem na mnogih likovnih kolonijah. Posebno so mi inspirativne kolonije posvečene sončnicam ki jih organizira Inštitut za poljedelstvo in povrtninarstvo na Rimskih šančevih. Tako mi je sončnica postala priljubljeni motiv. Navdihnjena s sončnicami sem naredila sam serijo oljnih slik sončnic od vzcvetenja do dozorevanja, z le temi sem imela tudi samostojno razstavo v Subotici pod nazivom *Panonska zgodba*. Želim da ciklus zgodb razpredem z ostalim naravnim bogatstvom Panonije, ali ... čas.

Nekaj o delu v likovnih kolonijah?

Drugače so likovne kolonije lepo zbiranje umetnikov raznih generacij, izobrazb, v glavnem iz raznih krajev, trajajo v glavnem 2, 3 do 4 dni. Organizator ponavadi zagotovi bivanje, prehrano in material za slikanje. Od nastalih likovnih del ki ostajajo organizatorju se naredi razstava a potem tudi aukcija ter se s prodajo slik dobijo sredstva ki se donirajo v dobrodne namene. Tu je važno napraviti dober marketing za avkcijo in to je potem na obojestransko zadovoljstvo.

Nahajam se na relaciji Honolulu-Karlovcu, vnuka učim naš jezik in slikanje. Tam slikam s suhim pastelom, član sem PAH (Pastel Artists of Hawaii) združenja in tam sem sodelovala na petih skupnih razstavah. Akvarel mi postaja zanimiv ker ne zahteva preveč priprav, pravzaprav še vedno iščem pravo tehniko, ali me veseli tudi poskošanje bodisi raznih tehnik bodisi stilov.

Sodelovali ste v slikarski koloniji v Mostu na Soči, Vaši vtisi?

Posebej bi se ozrla na likovno kolonijo v Mostu na Soči ki jo organizira Slovenska izseljenska matica iz Ljubljane v sodelovanju s Turističnim društvom Mosta na Soči, a od lani tudi

z občino Brda. Dvakrat sem sodelovala v tej koloniji 2004 in 2010. leta. Prisotni so slikarji iz diaspore od Avstralije, Amerike, Švedske, Avstrije, Italije, Hrvaške, BiH, Srbije, okrog petnajst nas je a vedno se nam pridružijo še domači slikarji ter druženje je zares fantastično. Kolonija traja teden dni, tema je ponavadi okolje kjer se ustvarja, slikarji so od akademskih do amaterjev, organizacija je brezhubna. Za 4 dni dokončamo slike, napravi se razstava s proslavo «Noči na jezeru», ostanek časa pa je posvečen ogledu okolice in druženju, sa je cilj srečanja medsebojno spoznavanje in doživljanje naše dežele kot se le najbolj da. 2010. leto je bilo res bolj skromno zaradi ekonomske situacije, ali zelo prijetno in pristno. Prečudovit prostor galerije v Šmartnem je bilo mesto kjer so vsa naša dela razstavljena. Ni pomembno če nismo vsi znali slovensko, slike so govorile same več kot besede, dežela je bila na naših platnih in v naših srcih. Posebno me veseli da je šel naš mladi slikar Igor Cvejanović, na mlajših ostaja svet. Z medsebojnim druženjem smo se spoznavali o delu društev Slovencev v diaspori. Zares so čudoviti primeri aktivnosti in ohranjanja slovenskega jezika in glasbe, šeg in navad. Imajo zборе, folklorne skupine, orkestre in likovne sekcije. Resno in z vsem srcem se neguje vse, kar so skozi generacije, ob odhodu v beli svet, pustili v svoji deželi.

V katerih kolonijah ste še sodelovali?

Sodelovala sem v raznih kolonijah: Čenej – poleg avkcije v dobrodne namene organizator podarja slike svojim



upokojencem ob odhodu, potem nekim gostom, za naslovno stran časopisa o sončnicah; Srpski Miletić – avkcija za pomoč ubežnikom; Sombor – kolonija 98 *S ljubavlju deci*; -Z ljubeznijo otrokom Šuljam – avkcija za popravilo cerkve; Čortanovci – kolonija *Đeram*; -vodnjak Subotica – Dužijanica – Bunarić 2010.; Gospođinci in Bačka Palanka – kontakti s slikarji, njihovimi deli ali motivi (sončnice npr.); Novo Mesto – pejzaž in dr.

Že nekaj let nazaj organizirajo v Turanju pri Zadru hrvaška društva Slovencev likovno kolonijo svojih članov likovnih ustvarjalcev, večinoma amaterjev, tako se duh druženja ob barvah in platnu širi tudi izven dežele. To je lepa zamisel in tudi mi bi lahko o tem razmišljali.

Pogovor vodila:
Marija Lovrić

POLETNA ŠOLA V SLOVENIJI

Od 24. julija do 7. avgusta 2010

Letos sem bil v poletni šoli v Sloveniji – v Ljubnem ob Savinji. V šoli nas je bilo okoli sedemdeset učencev. Iz Novega Sada sem 23. julija s starši šel na pot. V Slovenijo smo prišli ob 17. uri. Spali smo v hotelu v Ljubnem. Naslednji dan so nas razporedili, kje bomo spali. Jaz in še dva prijatelja smo spali pri družini Retko. 14 dni smo živeli v njihovi hiši. Domačini so bili prijazni.

Zjutraj smo šli na pouk, ki je trajal tri ure. Potem smo imeli prosti dve uri. Igrali smo košarko. Nato smo imeli kosilo. Popoldne po pouku smo imeli razne aktivnosti – šli smo na rafting, opazovali smo smučarske skoke, tekmovali v različnih športih, gledali smo stare hiše, družili se s prijatelji.

Najbolj všeč mi je bilo druženje s prijatelji iz različnih držav: Bosne, Makedonije in Hrvaške. Spoznal sem veliko prijateljev. Naučil sem se tudi veliko slovenščine. Zelo mi je bilo všeč. Upam, da bom šel naslednje leto spet v Slovenijo.

Poletno šolo slovenščine organizira Zavod RS za šolstvo in šport, financira pa Ministrstva RS za šolstvo in šport.

Luka Maletin

KULTURNA PRIREDITEV MAVRICA V SUBOTICI

Dne 9. 10. 2010 je društvo Slovencev Triglav Subotica priredilo tradicionalno kulturno prireditev Mavrica. Ob 11. uri smo se zbrali v dijaškem domu v Subotici. Prispeli so učenci in predstavniki društev Slovencev iz Niša, Novega Sada, Vršca in Subotice. Po kosilu so nas organizatorji odpeljali na Ergelo, kjer smo si ogledali konje (lipicance), se popeljali s kočijo in družili.

Ob 17. uri se je pričel kulturni program, kjer so se učenci predstavili s posameznimi točkami. Učenci iz Subotice so nas razveselili z dvema lutkovnima igricama pod vodstvom tajnice društva. Prav tako so mlajši učenci recitirali pesmi.

Iz Društva Slovencev Kredarica sta se Mavrice udeležila Vuk Maletin in Filip Popović.

Barbara Goršič



Vuk Maletin in Filip Popović



Peljali smo se s kočijo

KVIZ O SLOVENIJI V NIŠU

V soboto, 29. 10. 2010, je Društvo Slovencev France Prešeren že drugič organiziralo kviz za otroke. Na pobudo društva v Nišu je kviz vodil Darko Hederih. Na kvizu so sodelovali otroci, stari od 12 do 18 let, iz Novega Sada, Subotice, Beograda, Zrenjanina, Vršca in Niša. Vloga učiteljic dopolnilnega pouka slovenščine (Tatjana Bukvič, Barbara Goršič in honorarna učiteljica Vera Popović) je bila, da v društvih, kjer poučujejo, izberejo po dva udeleženca in ju seznanita z literaturo, ki jo je posredovalo društvo. Poleg tega so učiteljice spremljale otroke v Nišu in bile zadolžene za pripravo in izvedbo kulturnega programa.

Finančno izvedbo projekta je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Namestitev v hotelu in pot učiteljic je financiral Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Vprašanja na kvizu so bila z naslednjih tematskih področij: zgodovina, zemljepis, šport, kultura in jezik. Otroci so bili razdeljeni v osem skupin. V vsaki skupini sta bila dva učenca, ki sta tekmovala v štirih sklopih; Resnica ali laž, Na prvo ali na drugo žogo, Od 5 do 0, Abeceda.

Iz Društva Slovencev Kredarica sta se kviza udeležila Srđan Veselinov in Luka Maletin.

Barbara Goršič



Srđan Veselinov in Luka Maletin

VELIKI IZLET

Učiteljica Živana Safran z OŠ Kapela (Slovenija) je tudi letos mlade člane slovenskih društev v Srbiji prosila za sodelovanje. Tokrat so njeni učenci prevedli v slovenski jezik besedilo Christe Kempfer in Frauke Weldin: **Der grosse Ausflug**. Besedilo za otroke, zelo lepo ilustrirano, prinaša slikovnico s tekstom o izletu gospodične Medvedke in gospoda Zajčka.

V projektu so sodelovali učenci dopolnilnega pouka slovenščine na Švedskem, Nizozemskem in v Srbiji.

Društvo Slovencev Kredarica je sodelovalo z lektoriranjem hrvaškega prevoda – zgodbo je lektorirala Marija Lovrić pod mentorstvom Barbare Goršič.

Barbara Goršič

EKSKURZIJI UČENCEV DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE V SLOVENIJO

MAREC 2010

Ekскурzije v Slovenijo se je poleg obeh učiteljic v mesecu marcu udeležilo 18 učencev slovenskega porekla iz društev Slovencev v Srbiji.

V nedeljo, 28. 3. 2010, ob 10.20 uri so udeleženci z vlakom krenili iz Beograda, v Dobovo so prispeli ob 19. uri. Pričakali so jih ravnatelj osnovne šole Pišece in nekaj domačih učencev. Sledil je odhod v Pišece, na OŠ Maksa Pleteršnika Pišece, po pozdravnem nagovoru ravnatelja je sledila večerja, nato so se spoznali gostje ter gostitelji, ki so udeležence odpeljali na svoje domove.

V ponedeljek so se učenci odpravili v Mirno Peč, kjer so jim učenci pripravili krajši kulturni program, odšli so na sprejem k županu Občine Mirna Peč in prisostvovali pri pouku. Po pouku in druženju z vrstniki je sledil ogled Mirne Peči, zgodovinske in geografske značilnosti jim je predstavil ravnatelj šole Aleksander Rupena. V popoldanskem času so učenci odšli domov h gostiteljem.

Naslednji dan je sledil ogled Novega mesta, obisk Dolenjskega muzeja Novo mesto in Tovarne zdravil Krka. Voden ogled je bil učencem zanimiv, izvedeli in ogledali so si veliko zanimivega. Iz Novega mesta so se odpravili v Pišece na večerjo in nato domov k vrstnikom.

V sredo so se srednješolci udeležili pouka v gimnaziji Brežice, kjer so jih dijaki sprejeli s kulturnim programom. Osnovnošolci pa so sodelovali v različnih delavnicah na OŠ Pišece v okviru UNESCO projekta in tehniškega dneva s tematskim naslovom Večerja. Zvečer so staršem in ostalim krajanom v večnamenskem domu predstavili svoje izdelke.

V četrtek so učenci bili pri pouku v osnovni šoli v Pišecah in na gimnaziji Brežice, popoldan pa je sledilo kopanje v Termah Čatež. Poleg učiteljic spremljevalka sta bila v termah še 2 učitelja z OŠ Pišece in eden z gimnazije Brežice.

V petek so učenci prav tako bili pri pouku, v popoldanskem času so se zopet sproščali v Termah Čatež. Poleg učiteljic sta bila spremljevalca še 2 učitelja z OŠ Pišece in eden z gimnazije Brežice. Po kopanju so se učenci odpravili na večerjo v šolo in nato prenočit k vrstnikom.

V soboto so udeleženci odpotovali iz Dobove v Beograd ob 10. uri.

Ekскурzija je potekala po predvidenem načrtu in brez zapletov. Učenci so bili zadovoljni in navdušeni nad šolami, saj so pogoji bistveno boljši, kot jim

imajo doma. Z vrstniki so se lepo ujeli in si med sabo izmenjali elektronske naslove.

JUNIJ 2010

Junija se je ekskurzije v Slovenijo udeležilo 18 učencev slovenskega porekla iz društev Slovencev v Srbiji.

V nedeljo, 20. 6. 2010, ob 10.20 uri so udeleženci z vlakom krenili iz Beograda, v Dobovo so prispeli ob 19. uri. Pričakali so jih ravnateljica osnovne šole Bizeljsko in nekaj domačih učencev. Sledil je odhod na Bizeljsko, po pozdravnem nagovoru ravnateljice je sledila večerja, nato so se spoznali gostje ter gostitelji, ki so udeležence odpeljali na svoje domove.

V ponedeljek so učenci sodelovali pri pouku skupaj s svojimi vrstniki. Po kosilu so šli na domove.

V torek so se učenci odpravili v Bršljin, kjer so jim učenci pripravili krajši kulturni program, prisostvovali so pri pouku in se udeležili delavnic v Razvojno-informacijskem centru v Bršljinu. Po pouku in druženju z vrstniki je sledil voden ogled Novega mesta. V popoldanskem času so učenci odšli domov h gostiteljem.

Naslednji dan so po zajtrku krenili proti Termam Čatež, kjer so se skupaj z vrstniki z OŠ Bizeljsko udeležili športnega dneva. Po vrnitvi na Bizeljsko so po kosilu odšli še na pohod po poteh repnic, ki so si jih ob prijaznem vodenju in razlagi domačinov tudi ogledali. Sledil je piknik z domačini, učenci in starši pri ribniku.

V četrtek so prvo uro sodelovali pri pouku in se pripravili za sodelovanje na zaključni prireditvi, ki je bila sestavljena iz dveh delov: dopoldne so si ogledali predstavo o Žogici Nogici, ki so jo pripravili učenci 3. razreda, po malici so se udeležili zabavnih športnih iger, nato pa drugega dela zaključne prireditve, v kateri so tudi sami nastopali z recitacijami. Po kosilu so odšli z vrstniki na domove.

V soboto so udeleženci odpotovali iz Dobove v Beograd ob 10. uri. OŠ Bizeljsko jim je pripravila bogato popotnico.

Ekскурzija je potekala po predvidenem načrtu in brez zapletov. Učenci so bili zadovoljni in navdušeni nad šolami, saj so pogoji bistveno boljši, kot jim imajo doma. Z vrstniki so se lepo ujeli in si med sabo izmenjali elektronske naslove.

Posebno zahvalo šolama, ZRSŠ in gospe Dragici Motik izrekajo starši učencev, saj se zavedajo, da brez financiranja bivanja v Sloveniji in pripravljenosti šol za sodelovanje takšna ekskurzija ne bi bila izvedljiva.

**GOSTOVANJA IGRALNEGA ANSAMBLA
KREDARICA**



JULIJ 2010

NASTOP NA SREČANJU V MOJI DEŽELI

Na 54. Srečanju v moji deželi, ki je bilo letos na letališču Prilozje pri Metliki v Beli krajini v organizaciji Slovenske izseljenske matice, je Igralni ansambel Kredarica v sklopu kulturnih skupin zelo uspešno nastopil s programom ansambla bratov Avsenik. Srečali smo se s številnimi predstavniki društev Slovencev in izseljencev iz različnih delov sveta in zamejstva.

Posebno pozornost nam je posvetil tudi dr. Boštjan Žekš, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu (na sliki z Radakovičem), prav tako so se nam v sproščenem pogovoru pridružili predsednik Slovenske izseljenske matice gospod Sergij Pelhan, generalni tajnik Janez Rogelj in sodelavki Vesna in Ženja. Mnogi smo prvič Slovenijo doživeli v prekrasnem okolju reke Kolpe, med vinogradi, med odprtimi, prijaznimi domačini in srečanje nam je ostalo v nepozabnem spominu.

AVGUST 2010

NASTOP V KRANJU

V Kranju so se v začetku meseca že 28. zapored ulice spremenile v najbolj množično prireditvev na Gorenjskem - Kranfest s tradicionalno Kranjsko nočjo.



Na tej raznoliki in programsko bogati prireditvi, ki v dveh dneh privabi preko 50.000 obiskovalcev iz vse Slovenije, smo na otvoritveni večer in naslednje dopoldne z Igralnim ansamblom Kredarica med navdušene obiskovalce pripeljali Vojvodino v pesmi.

Nastopili smo v zasedbi: Milan Bireš, (kitara, vokal in vodja ansambla), Petar Pifat (harmonika, vokal), Branislav Pavlović (bas, vokal), Nikola Nikolić (violina) in po nastopu smo nadaljevali druženje na VIP večeru v starem mestnem jedru na Pungertu.

Prireditvev je tudi letos v organizaciji Zavoda za turizem Kranj z direktorico Natalijo Polenec na čelu odlično uspela in ponosni smo, da smo bili že drugič pozvani k sodelovanju.

Srđan Radaković

Kredarica

SREČANJU V MOJI DEŽELI



Ansambel Kredarica na Kranfestu

SEPTEMBER 2010 NASTOP V SELCAH

V aprilu smo Pihalnemu orkestru Alples Železniki organizirali uspešen koncert v dvorani in izjemen promenadni koncert v starem jedru Novega Sada.

Na njihovo vabilo smo v septembru sodelovali na Vojvodinsko-slovenskem večeru glasbe in vojvodinske kuhinje v športnem centru Rovn v Selcah v Selški dolini nad Škofjo Loko. Sodelovale so



Ansambel v Selcah

mažoretke domačinov, nastopil je ansambel Jeglič z narodnozabavno glasbo, Igralni ansambel Kredarica pa je nastopil z vojvodinsko narodno, starogradsko in zabavno glasbo. Svoj debi je uspešno prestal novi član basist Ivan Katava, za hrano pa je poskrbelo podjetje Marin, ki je omogočilo našemu mojstru kuhinje pripravo nekaj tipičnih vojvodinskih jedi.

Plesalo, igralo in pelo se je do jutranjih ur in od škofjeloških hribov je odmevala vojvodinska in slovenska pesem, spleta so se prijateljstva, ki bodo v naslednjem letu popeljala slovensko pesem v Vojvodino.

Srdan Radaković

MEDVODE - VOJVODANSKI MUZEJ

GOSTOVANJE LPZ MEDVODE V NOVEM SADU

V izredno lepi in akustični dvorani Muzeja Vojvodine so imeli 1. oktobra 2010 člani Društva Slovencev „Kredarica“ in novosadska publika priložnost uživati na koncertu Lovskega pevskega zboru pri Kulturnem društvu „Simon Jenko“ iz Medvod (Slovenija), kjer sta kot gostitelja nastupila tudi Mešani zbor (MPZ) in Moška pevska skupina (MoPS) Društva Slovencev „Kredarica“.

LPZ Medvode so ustanovili lovci in prijatelji lova leta 1976, in še danes nosi ime »Lovski pevski zbor«, ki pa organizacijsko deluje kot Kulturno društvo Simon Jenko. Vsa leta prepeva v njem preko 20 pevcev, ki se radi družijo ob petju slovenskih in tudi tujih pesmi ter znajo uživati v lepih akordih in dobri harmoniji. Čeprav je pravih lovcev v zboru zadnja leta bolj malo, še vedno radi prepevajo pesmi z lovsko tematiko in se udeležujejo tudi raznih lovskih prireditev.

Vsakoletne koncerte prirejajo tako v Medvodah, kot tudi v drugih slovenskih krajih in tudi v tujini. Sodelujejo tudi z drugimi pevske in glasbenimi skupinami, včasih kot gostitelji, včasih kot gostje, ki vračajo obisk. Posneli so že tri avdio kasete, od katerih je zadnja z naslovom »Domovini« tudi na zgoščenki (CD).

Med večje uspehe v zadnjih letih si štejejo turnejo po državah srednje Evrope v letu 2006, dvakratno uvrstitev na regijsko tekmovanje »Sozvočenja« in nastop, skupaj z LPZ Dekani, na slavnostni akademiji ob 100 letnici organiziranega lova na Slovenskem, ki je bila jeseni 2007 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Zbor že od leta 1991 vodi in spremlja s harmoniko zborovodja Janez Čadež.

Z očarljivim dirigentom LPZ Medvode Janezom Čadežem,

ki vodi dva moška zbora, enega v Medvodah, a drugega v Kranju, smo se spoznali leta 2009 na Srečanju slovenskih zborov v Subotici, ko je tam gostoval z zborom MoPZ MAJ iz Kranja. Navdušeni nad njihovim nastopom, smo si zamenjali e-mail naslove in telefone in rešili da jih povabimo v Novi Sad kjer bi uprizorili skupni koncert. Na obojestransko zadovoljstvo je ta zamisel letos tudi uspešno uresničena.

Po kratkem ogledu našega mesta, ki sta ga z njimi opravila Mirko Pavlič in Mihajlo Vlasov, so gosti obiskali Novosadski sejem (bil je ravno Sejem lova, ribolova, športa in turizma), kjer so kot presenečenje in v zadovoljstvo obiskovalcev sejma, na štandu Oddelka za turizem Naravoslovno-matematične fakultete v N. Sadu izvedli del svojega programa.

Na koncertu v Muzeju Vojvodine so nastopili z lepo zamišljenim programom, ki ga je v slovenskem jeziku vodil Rudi Zevnik. V prvem delu koncerta je LPZ Medvode izvedel *Zdravljico* (F. Prešerena – Ubald Vrabec) in potem še sedem skladb: *O večerni uri* (Vinko Vodopivec – Simon Jenko), *Ob Sori* (Franc Potočnik – Ciril Pleško), *Zgodaj že v gmajn'co gre* (slovenska ljudska, priredba Franca Čufarja), *Zelenica* (priredba Valentin Zelnik – Svetlana Makarovič; solist Roman Jamnik), *Bleda luna* (slovenska ljudska, priredba Jože Gregorc; solist Brane Berus), *Kadar misli žalostne* (bretonska, G. Costeley) in *Pesem od rojstva* (Luka Kramolc, Franc Leder; solist Roman Jamnik).

V drugem delu koncerta je nastopil Mešani zbor „Kredarica“ pod dirigentskim vodstvom Suzane Gros-Marković s klavirsko spremljavo Jožefa Riterja.



Zbor je izvedel skladbe: *Panis angelicus* (Cesar Franck), dve slovenski ljudski: *Dekle, to mi povej* (priređil Vasilij Mirk) in *Gorenjska zdravica* (harmonizacija Matej Hubad) ter *Slovenska dežela* (Benjamin Ipavec) in *Slovenija, mati* (Herman Kjuder). Po tem je Moška pevska skupina „Kredarica“ pod umetniškim vodstvom Boruta Pavliča izvedla dve pesmi: slovensko ljudsko *Sem šel, sem šel čez gmajnico* (harmonizacija Jože Leskovar) in srbsko „starogradsko“ *Kraj jezera* (aranžma Daniel Prestor).

Na sceno so nato ponovno stopili gosti iz Slovenije – LPZ Medvode. V drugem delu svojega programa so še izvedli skladbe drugih narodov: v latinskem jeziku – *Ecce, quomodo moritur justus* – ali v prevodu: *Glejte kako umira pravični* (Jakob Gallus-Petelin), rusko legendo *Dvenadcat' razbojnikov* (S. Žarov; solist Robert Gartner), makedonsko ljudsko *Brala Jana kapini* (priredba Adalbert Marković), dalmatinsko *Mala moja* (Ilija Vasilj), srbsko *Kolo* (Vasilij Mirk), rusko ljudsko *Tari-bari* (D. A. Agrenjev-Slavjanski; solist Brane Berus) in dve slovenski ljudski *Potrkan ples* (priredba Josip Pavčič) in *Žabe* (Vinko Vodopivec, Josip Stritar).

Za konec sta LPZ Medvode in MePZ Kredarica skupaj pod dirigentskim vodstvom Janeza Čadeža odpeli skladbo *Pevec* Antona Foersterja, ki v sebi nosi sporočilo da je človeku dana pesem da ga spremlja skozi vse življenje v veselju in žalosti: „Sem pevec, in peti mi je vse na sveti; saj dani so glasi da pojem si včas. Zakaj bi ne pel?!“

Po uspešnem koncertu za goste in člane našega zbora je sledila večerja v restavraciji tiskarne „Forum“. Ob prisrčni zdravici so nam gosti podarili svoje kasete in spominke –



originalne unikatne umetnine iz lesa umetnice iz Medvod, ki bodo trajno krasili prostore našega Društva. Večer in prijetno druženje je polepšalo še nekoliko pesmi ki so nam jih gosti temperamentno odpeli v spremljavi harmonike, kitare in ročno izdelanega kontrabasa. Tudi sam koncert in druženje po njem, nam bo ostalo v najlepšem spominu in upamo da se nam bo uresničila obojestranska želja, da se ponovno srečamo, tokrat v Sloveniji.

Koliko je gostom iz Slovenije bilo prijetno bivanje v našem Društvu, najlepše priča pismo ki smo ga dobili par dni po njihovi vrnitvi domov:

Spoštovani člani društva Slovencev Kredarica!

Spoštovani predsednik Rajko Marič!

Spoštovani pevci MePZ Kredarica in zborovodkinja Suzana Gros!

V imenu LPZ-Medvode in Kulturnega društva Simon Jenko ter celotne ekipe, ki je sodelovala na naši turneji 2010, se vam iz srca zahvaljujemo za vaše gostoljubje in odlično organizacijo našega koncerta. Imeli smo čast nastopiti v dvorani Muzeja Vojvodine in uživali v najboljši akustiki, ki smo jo doživeli na naši turneji. V nepozabnem spominu nam bo ostalo tudi druženje z vašimi člani in pevci domačega zbora Kredarica. Želimo si, da naši kontakti ostanejo živi in da se še kdaj srečamo, naj si bo v Novem Sadu ali v Sloveniji.

Zborovodja LPZ-Medvode

Janez Čadež

Tekst: **Katja Juršič-Huzjan**

Foto: **Izidor Jesenko**





Naš mešani pevski zbor "KREDARICA" je 25. septembra 2010. sodeloval na VII srečanju slovenskih pevskih zborov v Subotici. Koncert je organiziran kot vedno v velelepni svečani dvorani subotiške mestne hiše. To je do sedaj bil največja prireditev, kako po številu nastopajočih zborov, iz Srbije in iz Slovenije, tako po številu nastopajočih pevcev.

Prvi je nastopil mešani devetčlanski pevski zbor domačina "Triglav" pod vodstvom prof. Dijane Miskolc ter s klavirsko spremljavo prof. Kristine Mate, ki je zapel Odo radosti, Po jezeru (ljudska), Ber, beri (ljudska iz Nadiške doline), Beli cvet (iz filma Moje pesmi moje sanje) in Ešče sem edno nauč (porabska ljudska). Posebni solo znane pesmi Ave Marija smo poslušali z velikim navdušenjem v izvajanju zborovodkinje Dijane Miskolc.

Potem je nastopila 18 članska ženska pojoča družba iz beograjske "Save" pod vodstvom gospe Božice Toskić z naslednim programom: Angelček, Po zimi pa rožice ne cveto, So tičice zbrane, Zabučale gore, Zvedel sam nekaj in srbsko Oj, Moravo.

Mešani devetčlanski pevski zbor "Planika" iz Zrenjanina pod vodstvom prof. Danijele Avram je zapel Dona nobi pšacem Kerenji Dora, Da bi biva liepa ura (koroška ljudska), Tam kjer murke cveto (brata Avsenik) in Tancuj, tancuj (slovaška ljudska).

Naš osemnajstčlanski pevski zbor "Kredarica" je zapel pod vodstvom Dunje Huzjan naslednje pesmi: Pevec (Anton Ferster), Gorenjska pravica (harmonija Matej Hubad), Slovenska dežela (Benjamin Ipavec) ter Slovenija mati (Herman Kjuder).

Potem je nastopil prvi gost, mešani pevski nonet, skupina Studenec iz Pivke pod umetniškim vodstvom g-e Irene Rep, ki je zapel naslednje pesmi: Znamenje (Fran Venturini), Planinska roža (Gustav Ipavec in Ambrož Čopi), Nocoj pa, oh nocoj (ljudska, priredil Fran Venturini), Dekle na vrtu (ljudska, Jože Leskovar) in Čuk se je oženil (ljudska, Adi Danev). Če prav so vsi prethodni izvajalci dobili velek aplavz od skoraj polne dvorane, skupina iz Pivke je dobila največji in se je

morala vrniti nazaj na oder in zapeti na bis še eno pesem, kar ne pomnim da se je to zgodilo pri prejšnjih koncertih.

D r u g i gost je bila prekmurska godba iz Bakovcev, zelo številčna skupina pevcev in

instrumentalistov vseh vrst, jaz sem ih naštel kar 36! Izvajali so venček slovenskih pesmi, valčkov in polk, v ospredju s slovensko kulturno polko Na golici in pobrali veliko navdušenja in aplavza vseh prisotnih.

Tako se je končal skupen nastop v prekrasem ambijentu vrhunske akustike mestne dvorane. Druženje vseh nastopajočih se je nadaljevalo na skupni večerju nekje do polnoči...

Albert Kužner

Foto: Gabrijel Radatović



Dirigentka Kredarice: Dunja Huzjan



Prekmurska godba iz Bakovcev

JURIJ DALMATIN (1547-1589)



Doprni kip Jurija Dalmatina v Krškem

Jurij Dalmatin je bil slovenski protestantski pisec in prevajalec. Rodil se je leta 1547 v Krškem.

Dalmatin je prvi prevedel celotno Sveto pismo v slovenščino. Izšlo je leta 1584 v Wittenbergu na Saškem – s polnim naslovom Biblija, tu je vse svetu pismu stariga inu noviga

testamenta, slovenski tolmačena skuzi Jurija Dalmatina.

Šolal se je pri Adamu Bohoriču v Krškem, študiral v Babenhausnu in Tübingenu. Spodbujal ga je Primož Trubar. Šolal se je do 18. leta doma pri Bohoriču, pod čigar vplivom se je vzgojil v protestanta; od 1565 je študiral na Wirtemberškem, in sicer do 1566 v nižji latinski šoli v Bebenhausenu severno od Tübingena, 1566–72 v Tübingenu, kjer je kot Tiffernov štipendist končal filozofijo in protestantsko teologijo. Leta 1565 ga je s sabo v Nemčijo vzel Primož Trubar, ki je ves čas bedel nad njegovim študijem in delom. Leta 1572 je tudi magistriral z nalogo Razprava o katoliški cerkvi in katoličanih.

Dalmatina je odlikovala lepa zunanost, požrtvovalna navdušenost za idejo, vztrajnost v delu in trajna hvaležnost do dobrotnikov (Trubarju je bil vdan kakor očetu). Še v dobi študija je prišel v stik z glavnimi takratnimi predstavniki slovenskega protestantskega literarnega kroga: Bohoričem, Kreljem in Trubarjem ter nekaterimi starejšimi važnimi nemškimi glasniki reformacijskih gesel in raznimi protestantskimi predstavniki svoje generacije.

Za Trubarjevo podporo se je Dalmatin večkrat in na različne načine zahvalil in ga imenoval za svojega krušnega očeta. V nekem svojem pismu ga omenja kot velikega človekoljuba in pobudnika njegovega študija.

Prva dela Jurija Dalmatina so bile cerkvene pesmi. Njegov glavni cilj pa je bil prevod Svetega pisma, kar mu je v roku desetih let tudi uspelo. Najpomembnejše protestantsko delo je izšlo leta 1584 v Wittenbergu, v Nemčiji. Obsegalo je 1500 strani velikega formata in je postalo temelj slovenske književnosti in knjižnega jezika.

Leta 1572 se je Jurija Dalmatin vrnil v Ljubljano, kjer je postal stanovski predikant oziroma pridigar. Bil je tudi nadzornik stanovske šole in vizitator, kar pomeni glavni nadzornik protestantske cerkve na Slovenskem. Umril je v Ljubljani, konec avgusta 1586 leta.

Barbara Goršič

Vit: http://sl.wikipedia.org/wiki/Jurij_Dalmatin.

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

ALKOHOLIZEM



Fazo ekcitativnega pitja faze označuje pogosto zapijanje s telesnimi, psihičnimi in socialnimi posledicami.

Prvi simptomi motenj se javljajo v zakonskih in družinskih odnosih in v poklicnih aktivnostih. Manjše število ljudi zmanjša količino alkohola, ki ga pije in se vrača na integrirano obliko pitja. Drugo, večje število, ostaja dlje časa v tej fazi pitja, a tretje nadaljuje do naslednje faze, faze zasvojenosti ali adicije.

Po Jellineku, da bi se neko stanje označilo kot alkoholizem bi moralo izpolnjevati vsaj enega od štirih kriterijev:

1. psihično in fizično zasvojenost
2. progresijo somatskih, psihiatrijskih in nevroloških komplikacij
3. izguba kontrole nad konzumiranjem pijač
4. nezmožnost abstinence

Psihično zasvojenost predstavlja močna želja in potreba za pitjem alkohola. Francoski avtorji jo opisujejo kot strast, ki lahko po svoji intenziteti premaguje moč nagona, celo nagona za življenjem. Psihična zasvojenost se odlikuje z izgubo kontrole nad količino popitega alkohola. To so osebe, ki se po prvem kozarcu pijače ne morejo ustaviti vse do težkega pijanstva. Drugače pa lahko zdržijo da ne pijejo tedne in mesece.

Pri fizični zasvojenosti ne obstaja možnost abstinence in „kontroliranega“ pitja alkohola. V presledkih od 2 do 3 ure se pije alkoholna pijača da bi se preprečila abstinentna kriza ki se izraža kot: napetost, vznemirjenost, drhtenje rok (tudi celega telesa), spreminjanje razpoloženja, depresija, razdražljivost, potenje, bruhanje, nespečnost, in celo halucinacije. Kar tiče telesnih posledic, najpogosteje zbolijo srce, jetra in možgani.

Eden od najstarejših in najbolj znanih skringing testov za abuzus alkohola je CAGE test. Sestoji se od 4 vprašanj in se nanaša na konzumiranje alkohola skozi vse življenje.

C- Ali ste kadarkoli občutili potrebo da zmanjšate (cut down) svoj vnos alkohola? A- Ali so vas ljudje živcirali

Prvi stik z alkoholom se dogaja že v obdobju otroštva ko od drugih dobivamo informacije o alkoholu. V dobi adolescence se mladi srečujejo s pijačo in z nepisanimi pravili o uporabi alkohola.

Pridobivajo se znanja o „lastnih zmognostih“ in načinu reagiranja na alkohol. Večina iz te faze sprejema družbena pravila okolice in prehaja v fazo integriranega pitja, družbeno dovoljenega, sprejemljivega, vzpodbujanega z običaji in ceremonijami.

Največje število ljudi ostaja u tej fazi, dočim manjše število povečuje količino pijače do pretiranega, problemskega, ekcitativnega pitja.

(annoyed) s kritiziranjem vašeg pitja? G- Ali ste se kadarkoli počutili slabo ali krivega (guilty) zaradi vašeg pitja? E- Ali ste kadarkoli popili pijačo zjutraj čim vstanete (eye opener) da bi umirili živce ali se znebili mačka?

V kolikor je vaš odgovor DA na minimum dve vprašanji, potem imate problem z alkoholom in če želite morate poiskati pomoč zdravnika. Zablode o isceljiteljskih učinkih alkohola so raznolike. One obstajajo tudi v medicini.

Tudi danes lahko slišimo priporočila zdravnika da alkohol izboljšuje spanje, depresivnost, zmanjšuje težave v želodcu,

izboljšuje apetit, deluje protektivno na ožilje in srce.

Do sedaj ni potrjena niti ena bolezen ali bolno stanje za katere bi lahko bil alkohol terapijsko koristen.

Dr Milica Cvijetić

Povzetki iz dela Izvršnega odbora

1. Na svoji seji od 11. oktobra IO je obravnaval naslednji dopis od predsednika Društva Rajka Marića (u originalu)

Novi Sad
dana 05.10.2010.godine

Poštovani,

Već duže vremena nisam u mogućnosti da svoje porodične i lične prilike uskladim sa svojim drugim obavezama, te nisam više u mogućnosti da obavljam funkciju predsednika DS "Kredarica", te sam iz tih razloga prinudjen da podnesem ostavku na mesto predsednika DS "Kredarica" što sa današnjim danom ovim i pismeno činim.

Svima Vam se zahvaljujem na dosadašnjoj saradnji i želim Vam puno uspeha.

S poštovanjem
Rajko Marić, sr potpis

Kontakt je vspostavljen z g.Rajkom Marićem (samo po telefonu) in on je pozneje na zahtevo IO dodal se kratko pismeno poročilo ("Izveštaj") o stanju i potrebnih korakih za nadaljno delo in določeno zasnovo po novem zakonu za bodoči Štatut.

Po negovem tolmačenju in po sedanjem Statuta (člen 21) njega zamenjata Predsednik izvršnega odbora in Predsednik nadzornega odbora, potrebno je pa ostvariti pogoje za skupščino in voliti novega predsednika in razrešiti starega. IO ni mogel ostvariti direktnega sestanka z predsednikom Marićem, vsi kontakti dosedaj

so bili pismeni ali po telefonu.

Za nadaljne nemoteno delo IO je ugotovil in potrdil da sta namestnika g.Srđan Radaković in g.Emil Volkar.

2. Imenovana je disciplinska komisija v naslednji sestavi:

Miša Vlasov, predsednik,
Silva Martinec, član,
Angela Arandelović, član,
Karmela Stanisavljević, član
Mirko Pavlič, član.

Prva naloga komisije je da obdela število članov Društva in ugotovi točno število, kar je priprava za bodočo skupščino. Osnovni kriterij je plačilo članarine, neplačevanje članarine več kot 6 mesecov pomeni izključitev po sedanjem Štatutu, in tako naj bi ravnala Komisija v svojem delu pri ugotavljanju števila.

Na osebni zahtev iz komisije je izstopil g.Mirko Pavlič in na njegovo mesto kooptiran g.Emil Volkar (iz nadzornega odbora).

Albert Kužner, posebni svetnik IO

3. Post Scriptum

23.Dec.2010, 19:52, Izvor: RTS

Vlada republike Slovenije usvojila odluku o otvaranju konzulata u Novom Sadu. Za počasnog konzula imenovan Rajko Marić.

Odlukom Vlade republike Slovenije u Novom Sadu biće otvoreno konzularno predstavništvo te zemlje. Na otvaranje konzulata u "glavnom gradu srpske autonomne pokrajine Vojvodine Vlada se odlučila, jer je Srbijajedanodprioritetastrateškihopredeljenjaslovenačke spoljne politike", rečeno je sednici Vlade Slovenije. Za počasnog konzula imenovan je Rajko Marić, koji važi za odličnog poznavaooca srpskog tržišta, srpske i slovenačke kulture i istorije, istakli su u Vladi Slovenije.

Rajko Marić imenovan za častnega konzula Slovenije v Novem Sadu Vlada RS je 23. decembra 2010 na 113. seji sprejela sklep o odprtju Konzulata Republike Slovenije v Novem Sadu v Republiki Srbiji, ki ga vodi častni konzul Rajko Marić, s konzularnim območjem, ki obsega Avtonomno pokrajino Vojvodino.

Republika Srbija predstavlja v strateških opredelitvah slovenske zunanje politike eno od prioritet. Pomen Republike Srbije temelji predvsem na gospodarskem sodelovanju med državama in nacionalnem pomenu, ki ga imajo za Republiko Slovenijo v Srbiji živeče Slovenke in Slovenci. Med njimi je tudi novoimenovani častni konzul gospod Rajko Marić, dosedANJI

predsednik slovenskega poslovnega kluba v Novem Sadu in aktualni predsednik društva Slovencev Kredarica.

Avtonomna pokrajina Vojvodina zavzema znotraj Republike Srbije posebno mesto, saj predstavlja pomembnega političnega in gospodarskega partnerja v bilateralnih odnosih z Republiko Slovenijo. Po ocenah Poslovnega kluba Slovenije in Vojvodine, katerega predsednik je gospod Marić, so znašale investicije slovenskih podjetij na vojvodinsko tržišče okoli 535,45 milijonov EUR. Skupno število slovenskih podjetij, ki so investirala v Vojvodino je 31 in zaposlujejo okoli 7.801 ljudi.

Vir: <http://www.belgrade.embassy.si/index.php?id=905>

MIKLAVŽ 2010

17. decembra 2010, ko je snežilo, so se v amfiteatru visoke pedagoške šole v Novem Sadu učenci dopolnilnega pouka slovenščine DS Kredarica sestali z razlogom, da pričakajo Miklavža.



Elena, Luka Kristijan in Marko

Otroci so prišli s starši, ki so se pridružili drugim obiskovalcem v občinstvu.

Preden se je Miklavž pojavil, so učenci pokazali, kaj so se naučili pri pouku v letu 2010.

Najmlajši, Matej, Kristijan, Marko, Elena in Luka so se nam predstavili s pesmico Medvedkovi copati. Nato so zapeli, kaj se vse dogaja v avtu. Slovensko otroško pesmico Moj klobuk so se tudi naučili. Predvsem pa je pomembno, da se imamo radi, zato so izvedli pesem Mi se imamo radi.

Nekoč, ko ni bilo računalnikov, televizije in radija, so se otroci na Slovenskem igrali drugače kot danes. Eno od družbenih iger so nam tudi pokazali, in sicer gnilo jajce.

Srđan in Luka sta se naučila pesem slovenskega pesnika in pisatelja Vinka Modrnerdorferja Oblaki.

Vuk in Filip sta nam spregovorila o tem, kaj je sreča.

Olivera se je naučila zimsko pesem Beli sneg, Luka nam je pripovedoval o snežinkah.

Tako kot mlajši otroci, tudi starejši otroci radi



pojejo. Pesem Siva pot jim je bila zelo všeč. Ob koncu so naši najmlajši uspešno rešili nekaj ugank.

Ker so bili pridni in so nam to pokazali z bogatim programom, so na koncu zapeli pesem Siva kučma, ki je priklicala Miklavža.

Medtem ko so peli pesem, je Miklavž prišel na oder z ogromno vrečo, ki je vsebovala darila za otroke.

Prireditev je bila odlično pripravljena, zato je vsak učenec za nagrado dobil velik paket s sladkarijami.

Program sta vodila Maja in Milica Cvejić.



Milica Cvejić

Foto: *Silva Martinec*

V ŽUPNIJSKI CERKVI IMENA MARIJINEGA


CREDO in unum Deum, Patrem omnipotentem, "Et Incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est..."

In se je utelesil po Svetem Duhu iz Marije Device in postal ČLOVEK ..."

Est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est.

Kakšen čudež dialoga in srečanja: Nebes in zemlje, Boža in človeka, Duha in telesa, preteklosti, sedanosti in prihodnosti!

Naj Vam bo torej blagoslovljen ta dan in to praznovanje: Vesel Božič ter srečno In uspešno Novo leto 2011! Izrekam Vam iskrene čestitke v imenu Beograjske nadškofije!


+ Stanislav Hočevar
beograjski nadškof

Beograd, Božič 2010



praznik ljubezni in miru.

Gospod nadškof je poudaril pomembnost vsakega novega leta ter voščil božič in novo leto vsem vernikom. Onim, ki so pripadniki srbske pravoslavne cerkve, je poslal voščilnico: Hristos se rodi, vaistinu rodi.

V cerkvi, zelo lepo okrašeni, so odmevali zvoki orgel in božičnih pesmi, ki jih je izvajal naš zbor **Kredarica** pod vodstvom **Suzane Gros** in ob spremljavi **Jožefa Riterja** na orglah. Izvajanje je po maši preraslo v pravi koncert duhovnih pesmi.

Po maši je gospod nadškof daroval *Blagovest*, časopis beograjske nadškofije. V ožjem krogu smo z vodstvom, zborom *Kredarice* in z gospodom nadškofom v prijetnem pogovoru spili čaj.

Besedilo: **Marija Lovrić**

Foto: **Silva Martinec**

Diploma na temo: SLOVENCİ V VOJVODINI

Posebno pismo:

Spoštovani in dragi člani društva *Kredarica*,

prejmite en lep pozdrav iz Ljubljane. Sporočam vam, da je Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, na VIII. nagradnem natečaju za diplomska, magistrska in doktorska dela, podelil 2. nagrado moji diplomski nalogi *Slovenci v Vojvodini*. Sem izjemno vesela, ker to ni le priznanje meni osebno, temveč tudi vsem vam, še posebej učencem slovenskega pouka, s katerimi sem preživela doberšen del mojega časa v Novem Sadu. Posneli smo tudi prispevek

za radio oddajo *Slovenci po svetu*, kjer sem govorila o vašem društvu in vašem položaju v Vojvodini. Prav tako se revija *Dve domovini* zanima za objavo članka, saj pravijo, da je to prva diplomatska, ki obravnava Slovence v Vojvodini tako celostno, s posebnim poudarkom na društvu *Kredarica*. Upam, da bo moj glas o vas segel še kam.

Vse skupaj vas lepo pozdravljam,
Dijana Lukić

DOPOLNILNI POUK SLOVENŠČINE V PROSTORIH DRUŠTVA

ZA ODRASLE poteka pouk ob torkih:

- od 17.00 do 18.15 – napredna skupina
- od 18.15 do 19.30 – nadaljevalci
- od 19.30 do 20.30 – začetniki
- od 20.30 do 21.45 - nadaljevalci

ZA OTROKE poteka pouk ob petkih:

- od 18.00 do 19.00 - predšolski otroci
- od 19.00 do 20.30 - starejši otroci

SLOVENCİ PO SVETU - INFORMIRAJTE SE! NA SPLETNI STRANI



**DS KREDARICA ZAHVALJUJE SE ZA DOTACIJE, DARILA IN
SODELOVANJE:**

- DS »KREDARICA« ZAHVALJUJE SE ZA DOTACIJE,
- DARILA IN SODELOVANJE V 2010:
- URADU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO
- SVETU - za sofinanciranje rednih dejavnosti in projektov društva
- NLB BANKI - za dotacijo za redne dejavnosti društva
- AVTONOMNI POKRAJINI VOJVODINI, SEKRETARIAT ZA PREDPISE, UPRAVO IN
- NACIONALNE MANJŠINE - za dotacijo za redne dejavnosti
- ANDREJ BURSAC, član mestnega sveta za kulturo
- IVANU ZAVRTANIKU - članu Izvršnega odbora društva

SREČNO IN USPEŠNO V 2011!

**UREDNIŠKI ODBOR
BILTENA KREDARICA**



Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: **Silva Martinec** - v.d. urednica; **Elza Ajduković** - prevajalka; **Marija Lovrić** in **Albert Kužner** - člani; Priprava za tisk: **Slobodan Juhas**. Tisk: „TAMPOGRAF“ Novi Sad. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: **Društvo Slovencev "Kredarica"**, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretariata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Financiranje izhajanja omogoča **Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Sekretariat za predpise, upravo in nacionalne manjšine AP Vojvodine in Mestna uprava za kulturo Novega Sada**.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)

KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu / urednica **Silva Martinec** . - Let. 1 , št . 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 - . - Ilustr . ; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807